

Kraków The Host City: Historie - Odcinek 19 pt.: Ciekawostki o biurach podróży

2022-05-23

Jak podaje Turystyczny Fundusz Gwarancyjny z ofert biur podróży skorzystało w ubiegłym roku blisko 4,5 miliona klientów a samych organizatorów wyjazdów było ponad 4 tysiące w naszym kraju. Możemy się zatem zastanowić, jak dawniej wyglądała działalność biur podróży.

Najstarszym biurem podróży na świecie jest biuro „Cox & Kings” założone w 1758 roku przez Anglika Richarda Cox’a. Dopiero 83 lata później powstało biuro mające współczesny charakter, które zrewolucjonizowało rynek turystyczny. W roku 1841 dokonał tego Thomas Cook. Jego biuro nie tylko organizowało wycieczki, ale dysponowało także siecią własnych przedstawicieli. To właśnie Thomas Cook był organizatorem pierwszej zorganizowanej wycieczki, która odbyła się pociągiem na trasie Leicester-Loughborough. Należy nadmienić, że w tym okresie turyści odwiedzali głównie miasta historyczne z licznymi zabytkami oraz uzdrowiskowe czy obszary nadmorskie i górskie.

Drugim znaczącym biurem podróży drugiej połowy XIX wieku. Było założone w 1863 roku w Berlinie biuro Carla Stangen’a, który jest uważany za pioniera w organizowaniu wycieczek w Niemczech. Oferował na przykład wycieczki dookoła świata czy na wystawę w Paryżu.

Dopiero w 1930 roku Eckemann zdefiniował pojęcie biura podróży, uznając ją za instytucję prowadzoną na zasadach gospodarki zarobkowej, zajmującą się organizacją podróży i występującą w roli pośrednika między przedsiębiorstwem komunikacyjnym, a klientem. Definicja ta była modyfikowana z biegiem lat i zmieniających się trendów na rynku turystycznym.

Po II wojnie światowej tworzeniem i rozwojem zagranicznego ruchu turystycznego w Polsce zajmowało się szereg instytucji społecznych i politycznych, przy których utworzono biura podróży. Głównym organizatorem tego ruchu było Polskie Biuro Podróży „Orbis”, którego szerszy rys historyczny prezentujemy w odcinku 13 naszego cyklu. Również działało: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (Biuro Wymiany Międzynarodowej), Związek Młodzieży Socjalistycznej (Biuro Zagranicznej Turystyki Młodzieży „Juventur”), Zrzeszenie Studentów Polskich (Biuro Wczasów, Podróży i Turystyki), Polski Związek Motorowy (Biuro Turystyki Motorowej), Polski Komitet Olimpijski (Sport-Tourist), Biuro Wczasów i Turystyki Związku Nauczycielstwa Polskiego, Spółdzielnia Turystyczno-Wypoczynkowa „Turysta”, Ogólnokrajowa Spółdzielnia Turystyczno-Wypoczynkowa „Gromada” z Biurem Turystyki Zagranicznej (BTZ), Biuro Podróży i Turystyki „Almatur”.

Na początku lat 70. XX wieku Polskie Biuro Podróży „Orbis” oraz przedsiębiorstwa hotelowo-gastronomiczne „Orbis” zostały zgrupowane w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Turystycznych „Orbis”, które zajmowało się usługami hotelarskimi, gastronomicznymi, transportem turystycznym, skupem i sprzedażą zagranicznych środków płatniczych, organizowaniem imprez rozrywkowych dla turystów oraz reklamą i informacją turystyczną. W 1974 roku Zjednoczenie Przedsiębiorstw Turystycznych „Orbis” przekształciło się w Zjednoczenie Gospodarki Turystycznej, które oprócz wcześniej wymienionych zadań pełniło funkcję koordynacji gospodarczej wobec wszystkich pozostałych przedsiębiorstw i stowarzyszeń prowadzących działalność gospodarczą w obszarze turystyki krajowej i zagranicznej. Drugą

centralną jednostką gospodarki turystycznej było Zrzeszenie Gospodarki Turystycznej PTTK, które poprzez Okręgowe Zespoły Gospodarki Turystycznej zarządzało bazą materialną PTTK. Trzecim podmiotem było Zjednoczenie „Uzdrowiska Polskie”, które objęło swoją pieczę przedsiębiorstwa uzdrowiskowe.

Uzupełnieniem oferty ogólnopolskich biur podróży była oferta państwowych terenowych przedsiębiorstw turystycznych prowadzących swą działalność na obszarze konkretnego województwa lub regionu turystycznego. W latach 80. XX wieku funkcjonowało 56 takich jednostek, które świadczyły usługi noclegowe, gastronomiczne, transportowe, organizacji imprez turystycznych oraz informacji turystycznej.

Ciekawostką jest, że Kraków był gospodarzem II Kongresu Polskich Biur Podróży w 1996 roku.

W kolejnym odcinku przedstawimy Państwu o znanych działaczach turystycznych, serdecznie zapraszamy już teraz.

Źródło zdjęcia: <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/113919:1/>

Autor: Katarzyna Janik